

Politsei tegi Aivar Mäele ahistamise eest trahvi

ANDRES EINMANN
ALEXANDRA SAARNIIT
uudised@postimees.ee

Politsei- ja piirivalveamet määras rahvuskooper Estonia endisele direktorile Aivar Mäele seksuaalse ahistamise eest trahvi. Mäe kaitsja vandeadvokaat Paul Keres kinnitas, et otsus kaevatakse edasi, kuna seksuaalset ahistamist ei ole toimunud.

«Seda sündmust, mille eest Aivar Mäed karistati, ei ole toimunud. Ta viibis sellel ajal hoopis teises kohas. See on nii halvasti neil välja kukkunud,» ütles Keres.

Politsei tegi 21. oktoobril otsuse Aivar Mäe vastu algatatud väärteomenetluses.

«Menetluses tõendas politsei seksuaalse ahistamise toimumise ning karistuseks määrati trahvi,» ütles politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Marianne Ubaleht.

Tema sõnul ei saa enne otsuse jõustumist trahvisummat avaldada. Samuti ei saa tema sõnul veel öelda, mitu inimest kaebusega Mäe vastu politseisse pöördus.

Otsus jõustub 15 päeva pärast selle tegemist, kui süüdistatav ei kaeba otsust edasi. Edasikaebamise korral teeb lõpliku otsuse kohus.

Kesklinna jaoskonna juhtivuurija Inna Toater julgustas kõiki, kes tunnevad, et nendega on väärti käitunud, politsei poole pöörduma.

Rahvuskooperi Estonia mitu naistööajat tuli juuni lõpus välja avaldusega, et Estonia juht Aivar Mäe on neid alandanud ja seksuaalselt ahistanud.

Augusti lõpus esitas Mäe tagasiastumisavalduse, mille rahvuskooperi nõukogu rahuldab. «Seksuaalse ahistamise paragrahviga ei ole väga palju menetlusi, ent usume, et mida rohkem neid on, seda kindlama tunde pöörduvad ohvrid tulevikus õiguskaitseasutuste või organisatsiooni usaldusisiku poole. Mõistetavalt on tegemist emotsionaalselt keerulise teemaga, mistõttu on ahistamisest rääkimine ohvritele raske, ent häiriva käitumise lõpetamiseks on sellest rääkimine väga oluline samm,» ütles Toater.

Tallinna Raekoja platsi jõuluturg toimub siiski

Kuna Tallinna Raekoja platsi jõuluturu senine korraldaja on koroonaohu tõttu kahevahele, siis korraldab Kesklinna valitsus jõuluturu ise.

Kesklinna valitsuse teatel ei ole riigihankega kolme aastaks Tallinna Raekoja platsi jõuluturu korraldamise õiguse saanud 5+ Capital OÜ esialgu veel lõplikult otsustanud, kas jõuluturg toimub või mitte, ja on palunud otsuse langetamiseks lisaega.

«Meie aga lähtume sellest, et jõulud ikkagi tulevad ja selle aasta programm võiks olla laiem ja meeleolu erilisem. Meie äripartner ei ole äriarvustel põhjustel valmis seda pakkuma ja see on ka arusaadav. Aga meie jaoks on jõulud ja jõuluturg mitte müük ja tulu saamine, vaid meeleolu. Nii et esiteks, jõuluturg toimub,» kinnitas linnapea Mihhail Kõlvart.

«Teiseks, meie kontseptsioon on palju laiem. Tahame, et kogu vanalinn oleks nagu muinasjutt. Rohkem valgust, kaunistusi, tegevust. Isegi mitte ainult vanalinnas või kesklinnas, vaid terves linnas. Jõulutunne peaks tekkima igas linnaosas. Meil oli raske aasta ja me veel ei tea, kuidas see lõpeb. Reisile pole võimalik eriti minna, üritusi ka eriti ei ole. Vähemalt linn võiks olla see koht, kust jõuluemotsiooni saada.»

Jõulukuusk alustab teekonda

Mullune jõuluturg Tallinna Raekoja platsil. FOTO: MIHKEL MARIPUU

da Raekoja platsi poole 19. novembril. Linnaosa vanema sõnul tuleb kindlasti ka jõuluvana. «Võibolla tuleb ta sel aastal natuke teistmoodi, jätame selle põnevuse üles, et kas ta tuleb füüsiliselt või mõnel teisel moel. Aga keegi ei jää ilma võimalusest nautida jõulukuuske ja jõuluprogrammi ja kindlasti saab ka jõuluvana-ga pilti teha,» lubas Monika Haukanõmm.

Kui varasematel aastatel oli jõulutegevus keskendunud Raekoja platsile, siis tänava viiakse jõulud tervesse vanalinnas. Uwe Gnadenreich

KOROONARAVIM. Avastus võib tähendada uue tööstusharu sündi Eestis.

Icosagen usub, et neil on parimad molekulid

KAUR MARAN
toimetaja

Kui koroonaviirus Eestisse jõudis, oli Tartu biotehnoloogiafirmas Icosagen töö juba alanud. Läänud nädalal viis see töö koroonaviiruse ravimi patenditaotluse sisse andmisele. Edasine töö võib tuua Eestisse uue tööstusharu sündi.

Kõigest kliiniliste katsetesteni jõudnud koroonaravimi kandidaatidest on Icosageni oma mõnikümme korda efektiivsem. Tohtu kvaliteedihüppe tõttu kutuvad arendajad enda toodetud teise põlvkonna ravimiks ning ega kolmas ja neljaski tulemata jää, igaüks jälle suurusjärgu võimsam kui eelmine.

«Need, mis on turul, tehti kiiresti ära, ja see oligi vist plaan,» tõdeb Icosageni arendusjuht Andres Männik (pildil). Icosagenis võttis asi kauem aega, kuid saadud molekulid on kümneid kordi efektiivsemad ning annavad asjaosalistele enesekindluse küsida miljonid eurosid, olgu Eesti valitsuselt või maailma farmaatsiahiiglastelt. Aga sellest veidi hiljem.

Koroonaviirus jõudis Eestisse veebruaril lõpus, kuid tolleks hetkeks oli Icosageni tiim juba alustanud viiruse pinnal olevate ogavalkude laboris tootmisega. Idee pärines firma asutajalt akadeemik Mart Ustavilt, kes Männiku sõnastuses «tabas turgu – nagu ikka.»

Kuna ogavalk on see viiruse osa, mis inimese rakust sisse murrab ning edasise pahanduse võimaldab, on see uue viirusega seotud uuringutes kesksel kohal. Icosagenis toodetud olid seejuures koguni nii head, et ka suured diagnostika- ja ravimifirmad hakkasid üksteise järel neid Tartust ostma. Sellest saadud raha võimaldas aga Icosagenil endal ravimikandidaati välja töötama hakata.

Kui viirus märtsi alguses Eestisse jõudis, oli Icosagen seega valmis. Üle riigi kutsuti viiruse nakkuse üle elanud inimesi verd annetama, et teadlased saaksid koguda sellest põdemise käigus tekkinud B-rakke – immuunrakke, mis vastutavad antikehade tootmise eest. Proove tuli kõikjal üle Eesti ning lõpuks jäi söe-

Mart Ustav näitas oma laborit, kus sünnivad maailma parimad molekulid, millest hakatakse igal juhul ravimit tootma – kui Eesti ei taha, siis leitakse suur tootmisvõimsus mujal. FOTO: KRISTJAN TEDEMA

lale kuult inimeselt saadud materjal, millest sai tulevase ravimikandidaadi alus.

«Inimese organismist välja valitud antikehad on seal ellu jäänud. Seetõttu saame olla kindlad, et need ei kahjusta inimest ja aitavad ka viiruse eest kaitsta. Need on kvaliteedikontrolli juba läbinud,» selgitab Mart Ustav vanem. «Seejuures oleme äärmiselt tänulikud kõigile vabatahtlikele, kes meile verd andsid. Ilma nendeta ei oleks me saanud seda teha.»

Saadud proovidest õnnestus eraldada rakud, mis toodavad juba konkreetset SARS-CoV2 ogavalkudega seonduvaid antikehasid ning leida neist konkreetsed geenid, mis antikehade tootmise eest vastutavad. Kui geenid ehk sisuliselt antikehade kokku panemise juhend juba olemas oli, saigi need rakukultuuri viia ja hakata antikehi tootma.

Ravimi alus oli sellega olemas, kuid seda tuli veel parandada. Ning see on see, mida Icosagen oskab. Siin ja seal tõstetakse üksikuid molekule sihipäraselt ringi, et muuta antikehade kvaliteeti, teha teda stabiilsemaks või suunata teda inimese organismis

veelgi täpsemalt õigesse piirkonda. Laboriantikeha peaks olema efektiivsemgi kui looduslik ning kasutada saab seda nii viiruse ennetamiseks kui ka juba haigestunu ravimiseks. Kaitseks saaks seda näiteks nina kaudu hingamisteedesse pihustada, ravimiseks aga veeni süstida.

«Sisuliselt teeme immuunsüsteemi eest töö ära ja anname neile paremaks tehtud antikehad,» täiendab mõttekäiku Icosageni teadusdirektor Mart Ustav noorem.

Andres Männik lisab, et vaktsiin ei pruugi olla lahendus – kui tekkiv immuunvastus hooajaga ära kaob, nagu on oletatud, peaks inimesed end iga aasta uuesti vaktsineerima. Samuti ei pruugi vaktsiin aidata vanemaid inimesi, kes on aga viiruse riskigrupp. Mõlemal juhul oleks ravimi kujul saadav antikeha suureks abiks.

Edasi on juba vaja uurida nii välja töötatud molekulide efektiivsust kui ka turvalisust ning teha läbi aja- ja rahakulud kliinilised uuringud. Juttu on 12–15 miljonit eurost. Esimeses järjekorras loodetakse toetust saada Eesti valitsuselt.

«Oleme äärmiselt enesekindlad, et oleme õigel teel, ja arvame,

et oleme suutlised välja pakkuma olulisi molekule ravimikandidaadidena. Kindlasti käime valitsuse juurest läbi. Kui nemad ütlevad ei, siis paneme kogu oma suhtevõrgustiku käiku ning nii või teisiti need lähevad suure tootmisvõimsusega firma kätte, kui need on maailma parimad molekulid,» selgitab plaani Mart Ustav senior.

Aga kas need siis ikkagi on maailma parimad molekulid? «Praeguse küll. Me ei saa välistada, et kusagil on veel midagi tehtud, aga teadaolevalt küll,» jääb Ustav kindlaks. Kui palju analoogseid patenditaotlusi sisse võib olla antud, on veel liiga vara öelda – see hakkab selguma alles tuleval kevadel.

Pikemas perspektiivis näeb firma võimalust arendada Tartusse terve ravimitehas. Selle maksumuseks on praegu hinnatud 50 miljonit eurot ning riigi toetus oleks siingi teretulnud.

«Kui valitsus tahab majanduse taaskäivitamist, siis me ei räägi ju alkoholitootmisest. Paneks ikka midagi muud püsti, mis maksab rohkem kui odav viin. Näiteks USA, Inglismaa ja Kanada teavad, et just teadus-arendustegevus on see, millega oma majandusse panustada. Lõpuks saame me kõik sellest rohkem tagasi,» pöörab akadeemik Ustav.

LOE KA
JUHTKIRJA LK 14

SUNDVALDUSE SEADMISE MENETLUSE ALUSTAMISE TEADE

Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse (KAHOS) § 7 lg 1 ja 4 kohaselt teavitab Narva-Jõesuu linnavalitsus (registrikood 77000499, aadress J. Poska tn 26, Narva-Jõesuu linn, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa), et on algatanud sundvalduse seadmise menetluse Ida-Viru maakonnas, Narva-Jõesuu linnas asuvalle Mäe tn 17 kinnistule (katastritunnus 51301:003:0026, kinnistu registriosa numbrid 1798308, 1798408, 1798508, 1798608, 1798708, 1798808, 1798908, 1799008, 1799108, 1799208, 1799308, 1799408, 1799508, 1799608, 1799708, 1799808, 1800008, 1800108, 1800208, 1800408, 1800508, 1800608, 1800708, 1799808, 1800308, 1800808, 1801208, 1801808, 1800908, 1801008, 1801108, 1801308, 1801408, 1801508, 1801608, 1801708, 1801908, 1802008, 1802108, 1802208). Sundvaldus seatakse Narva-Jõesuu linna kasuks Mäe tänava lõigule (teeregistri number 5130024), mitte kogu kinnistule (vastavalt KAHOS § 4 lg 1 punktile 8).

KAHOS § 7 lg 4 alusel teavitab Narva-Jõesuu linnavalitsus, et järgmistel kinnisasjal Mäe tn 17, Narva-Jõesuu omanikel – Anna Temkina (sünniaeg 19.09.1960), Anatoli Zujev (sünniaeg 26.06.1940), Tatjana Voronova (sünniaeg 24.10.1973), Sergei Migovk (sünniaeg 04.02.1967), Julia Gráf (sünniaeg 01.04.1987), Viktor Trofimov (sünniaeg 04.10.1963), Sofia Nazarova (24.09.1986) – on vastavalt KAHOS § 39 lg-le 4 õigus nelja nädala jooksul käesoleva teate avaldamisest alates esitada sundvalduse seadmise menetluse läbiviijale oma arvamus. Arvamus peab olema esitatud aadressil Narva-Jõesuu linn, Narva-Jõesuu linn, J. Poska tn 26, 29023 ja/või e-posti teel aadressil info@narva-joesuu.ee.

• **Pinnadeso Virus Stop 73** on saadaval kahes mahus: 1 l pudel ja 5 l kanister, hind vastavalt 4,8 € ja 21 €

• **Kätedeso Virus Stop 75** on saadaval kolmes mahus: 1 l pudel, 5 l kanister ja 70 ml pihusti, hind vastavalt 4,8 €, 21 € ja 1,8 €

Saab osta e-poest pood.moe.ee omale sobivasse Itella pakiautomaati või tulla kohapeale Moele argipäevadel kl 9–16.30.

TASUTA TARNE alates 50 € koos -5% allahindlusega.

Alates 100 € on allahindlus -10%.